

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 9Sžsk/97/2019
Identifikačné číslo spisu: 8017200660
Dátum vydania rozhodnutia: 24.03.2021
Meno a priezvisko: JUDr. Viera Nevedelová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2021:8017200660.1

ROZSUDOK

D. súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členiek senátu JUDr. Jany Martinčekovej a JUDr. Violy Takáčovej, PhD., v právnej veci žalobcu: Ing. A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom XXX XX A., Z. XX/A, právne zast. Mgr. Ivanom Mazancom, advokátom so sídlom v Prešove, Metodova 3331/12, proti žalovanej: Sociálna poisťovňa, ústredie, so sídlom v Bratislave, 29. augusta 8, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej číslo 33907-3/2017 zo dňa 28.07.2017 v spojení s rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 700-2710249917-GC04/17 z 03.02.2017 ako aj rozhodnutí súvisiacich a nadväzujúcich, o kasačnej sťažnosti sťažovateľa (žalobcu) proti rozsudku Krajského súdu v Prešove, č.k. 5Sa/22/2017-121 zo dňa 27.02.2019 takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 5Sa/22/2017-121 zo dňa 27.02.2019 z r u š u j e a v e c m u v r a c i a n a d'alsie konanie.

Odôvodnenie

1. Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 5Sa/22/2017-121 zo dňa 27.02.2019 podľa § 190 zákona č. 162/2015 Z.z. správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zamietol žalobu, ktorou sa žalobca domáhal zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 700-2710249917-GC04/17 z 03.02.2017, rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredie č. 33907-3/2017-BA z 28.07.2017 a rozhodnutí súvisiacich a nadväzujúcich, vrátenia veci na ďalšie konanie a uloženia povinnosti žalovanému nahradiť trovy konania v rozsahu 100%.

2. Rozhodnutím č. 33907-3/2017-BA z 28.07.2017 žalovaná odvolanie žalobcu zamietla a potvrdila rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 700-2710249917-GC04/17 z 03.02.2017, ktorým bolo žalobcovi (po nadobudnutí právoplatnosti rozhodnutia č. 700-2712881816-GC04/16 z 22.12.2016 o nariadení obnovy konania právoplatného rozhodnutia č. 700-2710848416-GC04/16 z 13.04.2016) predpísané poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity v celkovej výške 1 995,33 € za obdobie júl 2011 až september 2012 s poukazom na § 144 ods. 1 v spojení s § 178 ods. 1 písm. a) bod osem zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Krajský súd náhradu trov konania účastníkom nepriznal.

3. Krajský súd považoval za preukázané, že žalobca ako povinne nemocensky poistená osoba a povinne dôchodkovo poistená samostatne zárobkovo činná osoba poistné za obdobie júl 2011 až september 2012 síce odviedol, ale v nesprávnej nižšej sume, čím porušil ustanovenia § 128 ods. 1 písm. c/, ods. 2 písm. c/ zákona o sociálnom poistení a § 128 ods. 11 písm. b/ zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 43/2004 Z.z., § 141 ods. 1 a § 142 ods. 1 a § 143 ods. 1 zákona o sociálnom poistení v znení zákona č. 543/2010 Z.z. Rozhodnutie o predpísaní dlžného poistného preto krajský súd považoval za vecne správne a vydané v súlade so zákonom, a to aj vzhľadom na úhrady, ktoré žalobca vykonal 03.05. a 04.05.2016.

4. Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal kasačnú sťažnosť žalobca (ďalej aj ako „sťažovateľ“) z dôvodov podľa § 440 ods. 1 písm. f/, g/ a h/ SSP tvrdiac, že krajský súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočniť procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, vec nesprávne právne posúdil a odklonil sa od ustálenej rozhodovacej praxe kasačného súdu. Sťažovateľ zopakoval argumenty uvedené v žalobe zo 06.10.2017, trval na tom, že podnikateľskú činnosť ako stavebný dozor vykonával od júla 2010, k čomu ho oprávňovala úspešne zložená skúška odbornej spôsobilosti, pričom žalovaný a krajský súd akceptovali len jeho činnosť ako mediátora po dobu 2 mesiacov v roku 2010. Odmietol sa stotožniť s platením penále v dôsledku porušenia povinnosti pracovníkom žalovaného, ktoré mu bolo predpísané rozhodnutím Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 700-2712127417-GC04/17 zo dňa 20.09.2017. Za neakceptovateľné a v rozpore s príslušnými právnymi predpismi považuje stav, kedy žalovanému trvá 4,5 roka kým vydá rozhodnutie o vzniku poistenia a následne požaduje úhradu penále napriek tomu, že k vydaniu rozhodnutia existoval právny podklad už v roku 2011. Namietal, že žalovaný vytrhol z kontextu okolností výkonu jeho podnikateľskej činnosti a napriek svojej nečinnosti požaduje úhradu penále, čo je možné považovať za porušenie základných zásad správneho konania, t.j. povinnosti postupovať tak, aby sa zohľadnili všetky okolnosti jednotlivých situácií a vychádzať zo spoľahlivo zisteného skutkového stavu, čo sa v danom prípade celkom určite nestalo, pričom krajský súd sa s absenciou predmetného odôvodnenia stotožnil. Sťažovateľ preto rozsudok krajského súdu označil za porušujúci ústavnoprávne a medzinárodnoprávne garantované princípy (zásady) materiálneho právneho štátu. S poukazom na rozhodnutie najvyššieho súdu 6Sžo/81/2015 krajskému súdu vytkol, že žiadnym spôsobom nekonfrontoval žalovaného, na základe čoho dospel k záveru ohľadom dĺžky trvania podnikateľskej činnosti v roku 2010 a prečo pracovníčka žalovaného odkázala žalobcu v júli 2011 na registráciu v júli 2012, resp. prečo žalovanému trvalo 4,5 roka, kým vôbec rozhodol o registračnej povinnosti žalobcu.

5. Žalobca vo vyjadrení ku kasačnej sťažnosti žalovanej uviedol, že žalobca neprezentoval také námietky, či právne relevantné dôvody, ktoré by odôvodňovali zmenu či zrušenie jeho rozhodnutia vo veci predpísania poistného a pridrižiava sa preto svojich písomných vyjadrení. S právnymi závermi krajského súdu sa stotožnil a navrhol kasačnú sťažnosť zamietnuť ako nedôvodnú.

6. Na vyjadrenie žalovaného sťažovateľ reagoval vyjadrením z 25.08.2019, v ktorom zopakoval argumentáciu uvedenú v žalobe i v kasačnej sťažnosti.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako kasačný súd (§ 438 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok, ďalej len „SSP“) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu spolu s konaním, ktoré predchádzalo jeho vydaniu a dospel k záveru, že kasačnej sťažnosti žalobcu je potrebné vyhovieť.

8. Podľa § 139 ods. 2 SSP v odôvodnení rozsudku uvedie správny súd stručný priebeh administratívneho konania, stručné zhrnutie napadnutého rozhodnutia, podstatné zhrnutie argumentov žalobcu a vyjadrenia žalovaného, prípadne ďalších účastníkov, osôb zúčastnených na konaní a zainteresovanej verejnosti, posúdenie podstatných skutkových tvrdení a právnych argumentov, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Ak správny súd zruší rozhodnutie orgánu verejnej správy a vráti mu vec na ďalšie konanie, je povinný v odôvodnení rozsudku uviesť aj to, ako má orgán verejnej správy vo veci ďalej postupovať. Správny súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

9. Štruktúra odôvodnenia rozsudku je v priamej spojitosti so základným právom na súdnu ochranu

podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy. Ak súd pri odôvodňovaní svojho rozhodnutia nepostupuje spôsobom, ktorý záväzne určuje § 139 ods. 2 SSP, dochádza nielen k tomu, že rozhodnutie je nepreskúmateľné pre nedostatok dôvodov alebo pre ich nezrozumiteľnosť, ale aj k tomu, že základné právo na súdnu ochranu nie je naplnené reálnym obsahom. Odôvodnenie rozhodnutí dovoľuje účastníkom konania posúdiť, ako súd v ich veci vyložil a aplikoval príslušné procesné predpisy a akými úvahami sa spravoval pri svojom rozhodovaní o veci samej. Riadne odôvodnenie rozhodnutia súdu tvorí súčasť spravodlivého súdneho procesu a zodpovedá základnému právu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (nález Ústavného súdu Slovenskej republiky, sp.zn. II. ÚS 6/03 z 13.03.2003).

10. Po preskúmaní napadnutého rozsudku a postupu krajského súdu dospel kasačný súd k záveru, že krajský súd v intenciách vyššie citovaného ustanovenia nepostupoval.

11. Hoci krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia podrobne uviedol závery správnych orgánov oboch stupňov vo veci predpisania dlžného poistného žalobcovi ako aj relevantné ustanovenia právnych predpisov, ktoré správne orgány na danú právnu vec aplikovali, v odôvodnení rozhodnutia absentuje predovšetkým právna úvaha samotného krajského súdu, z ktorej by bolo kasačnému súdu zrejmé ako krajský súd právnu vec sám posúdil, prečo a z akých konkrétnych právnych dôvodov je záver správneho orgánu ohľadom právneho postavenia žalobcu ako samostatne zárobkovo činnnej osoby len v rozsahu dvoch mesiacov v roku 2010 správny, resp. z akých právnych dôvodov a s poukazom na ktoré zákonné ustanovenia neobstojí požiadavka žalobcu, aby aj obdobie, počas ktorého žalobca vykonával činnosť stavebného dozoru, bolo akceptované na účely jeho statusu samostatne zárobkovo činnnej osoby. 12. Námietku sťažovateľa, že krajský súd neodôvodnil prečo neakceptoval výkon podnikateľskej činnosti - stavebný dozor od júla 2010 do decembra 2010 a len stroho konštatoval, že žalobca podnikateľskú činnosť vykonával len 2 mesiace, preto kasačný súd považoval za dôvodnú.

13. Pozornosti kasačného súdu tiež neuniklo, že podľa názoru krajského súdu uvedeného v bode 12 odôvodnenia jeho rozsudku, predmetom konania v danej veci je preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovanej ako odvolacieho orgánu číslo 33907-3/2017-BA z 28.07.2017.

14. Napriek tomu, že žalobca je v konaní odpočiatku kvalifikovane právne zastúpený, formálne za žalovaného vo všetkých písomnostiach (a to až do podania kasačnej sťažnosti) označuje prvostupňový správny orgán, pritom však vyplýva, že žalobca sa okrem zrušenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne, pobočky Prešov č. 700-2710249917-GC04/17 z 03.02.2017 a rozhodnutia Sociálnej poisťovne, ústredia č. 33907-3/2017-BA z 28.07.2017, domáhal tiež zrušenia „rozhodnutí súvisiacich a nadväzujúcich“.

15. Zo spisového materiálu súčasne vyplýva, že na výzvu krajského súdu realizovanú uznesením sp.zn. 5Sa/22/2017-48 z 23.10.2017, žalobca pod hrozbou odmietnutia jeho podania upresnil, že žiada preskúmať (okrem rozhodnutí 700-2710249917-GC04/17 z 03.02.2017 a č. 33907-3/2017-BA z 28.07.2017) aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov č. 700-2712127417-GC04/17 z 20.09.2017 a rozhodnutie o odvolaní voči tomuto rozhodnutiu, ktorým návrhom (rozhodnutiami) sa však krajský súd vo svojom rozhodnutí už bližšie nezaoberal.

16. Konštatácia krajského súdu uvedená v bode č. 41 odôvodnenia, že „čo sa týka uloženého platenia penálov, táto skutočnosť je predmetom ďalšieho konania, ktoré je vedené na príslušnom krajskom súde pod inou spisovou značkou vo veci 2Sa/5/2018, preto sa ňou zaoberať správny súd v tomto konaní nebude“, nekorešponduje stavu veci tak ako ho zistil kasačný súd.

17. Kasačný súd z príslušného registra tunajšieho súdu zistil, že Krajský súd v Prešove rozsudkom č.k. 2Sa/5/2018-77 zo dňa 27.02.2019 podľa § 191 ods. 1 písm. c/ a d/ zákona č. 162/2015 Z.z. správneho súdneho poriadku (ďalej len „SSP“) zrušil rozhodnutie žalovanej z 20.11.2017, číslo konania 0010932702017, o odmietnutí odvolania žalobcu ako aj rozhodnutie Sociálnej poisťovne, pobočka Prešov, číslo konania 0010932702017 zo dňa 05.10.2017, o upovedomení žalobcu ako povinného, o začatí vymáhania pohľadávok na základe exekučného titulu - rozhodnutia žalovanej č. 2710249917 zo

dňa 03.02.2017, ktorým Sociálna poisťovňa, pobočka Prešov, predpísala žalobcovi poistné na nemocenské poistenie, poistné na starobné poistenie a poistné do rezervného fondu solidarity, v celkovej výške 1995,33 €, za obdobie júl 2011 až september 2012. Žalobcovi priznal úplnú náhradu trov konania.

18. Kasačný súd len pre úplnosť dodáva, že predmetný rozsudok krajského súdu bol rozsudkom najvyššieho súdu sp.zn. 9Sžsk/72/2019 dňa 26.02.2020 zrušený a vec bola vrátená krajskému súdu na ďalšie konanie.

19. Z bodu 15. tohto odôvodnenia však nesporne vyplýva, že predmetom konania krajského súdu vedeného pod sp. zn. 2Sa/5/2018 nebolo rozhodnutie vo veci penále, ako nesprávne skonštatoval krajský súd, ale preskúmanie zákonnosti rozhodnutia a postupu žalovanej v konaní vo veciach vymáhania pohľadávok podľa štvrtej časti zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení (§ 225a a nasl.). Uvedená nezrovnalosť má za následok, že krajský súd sa nezaoberal celým predmetom konania označeným žalobcom v žalobe zo 06.10.2017 (resp. dodatočne upresneným v podaní žalobcu zo dňa 30.10.2017).

20. Z vyššie uvedených dôvodov kasačný súd dospel k záveru, že žalobca kasačnú sťažnosť podal dôvodne a že rozsudok krajského súdu bolo potrebné zrušiť a vrátiť ho krajskému súdu na ďalšie konanie podľa § 462 ods. 1 SSP z dôvodu jeho nepreskúmateľnosti ako aj z dôvodu, že krajský súd opomenul rozhodnúť o celom predmete konania.

21. V ďalšom konaní bude úlohou krajského súdu zistiť, či žalobca trvá na preskúmaní všetkých rozhodnutí správnych orgánov označených v jeho podaní (zažurnalizovanom na čísle listu 52) z 30.10.2017 v bode 3. a ustáliť predmet súdneho prieskumu v danej právnej veci tak, aby korešpondoval vôli žalobcu. Vyhodnotí, či vo vzťahu k označenému predmetu konania sú splnené všetky procesné podmienky, za ktorých môže správny súd konať pri prieskume rozhodnutí orgánov verejnej správy a následne sa krajský súd bude náležite zaoberať námietkami, ktoré žalobca vzniesol. V novom rozhodnutí uvedie, ktoré otázky považoval medzi účastníkmi za sporné a ako ich právne posúdil v kontexte ustanovení príslušných právnych predpisov. Výstižne a zrozumiteľne popíše právnu úvahu, na základe ktorej sám dospel k prijatým záverom. V novom konaní krajský súd rozhodne o celom predmete konania, ako aj o nároku na náhradu trov kasačného konania.

22. Toto rozhodnutie senát prijal pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.